

12. 6. 2003

ID: 21762

Nesprávné právní posouzení jako dovolací důvod

Nesprávné právní posouzení může být způsobilým dovolacím důvodem jen tehdy, bylo-li toto posouzení rozhodující pro výrok rozhodnutí odvolacího soudu.

Nesprávné právní posouzení může být způsobilým dovolacím důvodem jen tehdy, bylo-li toto posouzení rozhodující pro výrok rozhodnutí odvolacího soudu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 30 Cdo 1370/2002, ze dne 30.10.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. K., zastoupeného advokátem, proti žalovaným 1/ L. K., zastoupené advokátkou, 2/ S. M., a 3/ M. M., o určení vlastnictví k nemovitostem, vedené u Okresního soudu v Kolíně pod sp. zn. 7 C 936/99, o dovolání první žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. května 2001, č. j. 22 Co 151/2001-50, tak, že dovolání první žalované zamítl.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Kolíně rozsudkem ze dne 27. listopadu 2000, č. j. 7 C 936/99-32, zamítl žalobu, aby bylo určeno, že účastníci jsou podílovými spoluvlastníky domu čp. 3 v B. na stavební parcele č. 271 o výměře 703 m² a pozemku parc. č. 989 o celkové výměře 1.311 (díl 1 o výměře 1.211 m² zahrada, díl 2 o výměře 100 m² ostatní plocha - staveniště), zapsané na listu vlastnictví č. 230 v katastru nemovitostí pro obec a katastrální území B. v těchto podílech - J. K., L. K., S. M. a M. M. Rozhodl dále o náhradě nákladů řízení.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. května 2001, č. j. 22 Co 151/2001-50, rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o věci samé změnil tak, že určil, že účastníci jsou podílovými spoluvlastníky domu čp. 3 v B. na stavební parcele č. 271 o výměře 703 m² a pozemku parc. č. 989 o celkové výměře 1.311 (díl 1 o výměře 1.211 m² zahrada, díl 2 o výměře 100 m² ostatní plocha - staveniště), zapsané na listu vlastnictví č. 230 v katastru nemovitostí pro obec a katastrální území B. v těchto podílech - J. K., L. K., S. M. a M. M. Rozhodl též o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Toto rozhodnutí soudu druhého stupně nabylo právní moci dne 14. srpna 2001.

Odvolací soud za základ svého rozhodnutí vzal především zjištění, že dne 12. února 1999 byla uzavřena kupní smlouva o prodeji poloviny spoluvlastnického podílu předmětných nemovitostí mezi první žalovanou a zbývajícími dvěma žalovanými. S výší původně zamýšlené ceny byli spoluvlastníci, včetně žalobce a první žalované písemně seznámeni realitní kanceláří. Poté, co však tato cena byla snížena, byly činěny pokusy se s žalobcem kontaktovat telefonicky. Protože v posuzovaném případě šlo o převod spoluvlastnického podílu k nemovitosti, bylo třeba postupovat podle ustanovení § 140

občanského zákoníku (dále jen "o. z.") ve spojení s § 602 násl. téhož zákona. Aby bylo dodrženo zákonné předkupní právo spoluvlastníků dotčené nemovitosti, musela by být nabídka učiněna písemnou formou. V souzené věci však bylo zjištěno, že poté, co druhý a třetí žalovaní snížili předpokládanou kupní cenu na 320.000,- Kč, žalobce o této nabídce nebyl písemně informován, ale pouze telefonicky, resp. ústně. O porušení předkupního práva se pak nejedná jen v případě, že nabídka nebyla učiněna vůbec, ale i tehdy, pokud nebyla učiněna ve formě, kterou zákon vyžaduje, popřípadě i tehdy, byla-li koupě nabídnuta za cenu vyšší, než za jakou věc byla převedena na nového nabyvatele, nebo byla-li převedena za podmínek výhodnějších oproti nabídce. V tomto případě proto právní účinky dovolání se neplatnosti právního úkonu ve smyslu ustanovení § 40a o. z. ze strany žalobce nastaly dojitím tohoto právního úkonu žalovaným. V daném případě byly naplněny předpoklady pro určovací žalobu podle ustanovení § 80 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen "o. s. ř.").

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala první žalovaná dne 14. září 2001 včasné dovolání, doplněné podáním ze dne 16. března 2002, jehož přípustnost se odvozuje z ustanovení § 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř. Jako dovolací důvod uvedla odkaz na ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. ve znění po novele tohoto procesního předpisu provedené zákonem č. [300/2000](#) Sb., jemuž fakticky odpovídá dovolací důvod podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. ve znění před uvedenou novelou, jež dopadá na případy, pokud dovoláním napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Dovolatelka konstatuje, že podstatou sporu je skutečnost, že poté, co žalobce odešel ze společné domácnosti s ní za jinou ženou, zanechal jí na starosti tři tehdy nezletilé děti. Bylo na ní, aby se starala o jejich majetek. Proto se také rozhodla odkoupit sporem dotčené nemovitosti od zbývajících dvou žalovaných. Než k tomuto prodeji došlo prostřednictvím realitní kanceláře, byl žalobce seznamován s každým snížením kupní ceny. Problémem ale bylo doručování (poštovních zásilek) žalobci. Proto mnohá jednání probíhala pouze telefonicky. Ke koupi pak dovolatelka přistoupila v zájmu dětí, kterým mínila zajistit příjemné mládí. Nemovitost poté začala opravovat a upravovat. Ač se jí jednání odvolacího soudu nejevilo jako zcela objektivní, přesto však tímto konstatováním nemínila vznášet námitku podjatosti. Podle dovolatelky z celého důkazního řízení vyplynulo, že žalobce neměl, a ani nemá zájem na odkupu podílu zbylých dvou žalovaných. Podle dovolatelky tak odvolací soud na základě nesprávného zhodnocení důkazů dospěl k nesprávnému právnímu názoru. Navrhla proto, aby napadené rozhodnutí odvolacího soudu bylo zrušeno a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce se v písemně podaném vyjádření k dovolání převážně omezil na prezentování svého vlastního stanoviska k právnímu posouzení věci odvolacím soudem, s nímž v tomto smyslu jinak nesouhlasí. Navrhl však současně zamítnutí dovolání, včetně přisouzení náhrady nákladů odvolacího řízení.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení, provedeném podle dosavadních právních předpisů, se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů, tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. prosince 2000. V posuzovaném případě byl napadený rozsudek odvolacího soudu vydán po řízení, provedeném podle dosavadních předpisů, když rozsudek soudu prvního stupně byl vydán v průběhu

roku 2000. Je proto nezbytné, aby i dovolací soud při svém rozhodnutí vycházel ze znění zmíněného procesního předpisu účinného do 31. prosince 2000.

Dovolací soud uvážil, že dovolání žalobkyně bylo podáno oprávněnou osobou - účastníkem řízení, řádně zastoupeným advokátem podle ustanovení § 241 odst. 1 o. s. ř., stalo se tak ve lhůtě stanovené ustanovením § 240 odst. 1 o. s. ř., je charakterizováno obsahovými i formálními znaky požadovanými ustanovením § 241 odst. 2 o. s. ř. Dovolání fakticky odkazuje na dovolací důvod podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. (dovolatelka zde ovšem připomíná ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. ve znění účinném od 1. ledna 2001). Toto dovolání se pak opírá o možný případ přípustnosti dovolání podle § 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť napadeným rozsudkem odvolacího soudu byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé.

S přihlédnutím k dovolatelkou uplatněnému dovolacímu důvodu pak dovolací soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Praze v souladu s ustanovením § 242 odst. 1 až 3 o. s. ř. a dospěl k závěru, že dovoláním napadené rozhodnutí odvolacího soudu je z tohoto pohledu třeba považovat za správné (§ 243b odst. 1 o. s. ř.).

S přihlédnutím ke znění ustanovení § 242 o. s. ř. je třeba konstatovat, že právní úprava institutu dovolání obecně vychází ze zásady vázanosti dovolacího soudu rozsahem dovolacího návrhu. Dovolací soud je však přitom vázán nejen rozsahem dovolacího návrhu, ale i uplatněným dovolacím důvodem. Současně je však povinen přihlédnout i k vadám uvedeným v ustanovení § 237 o. s. ř., a pokud je dovolání přípustné, pak i k vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a to i tehdy, když nebyly uplatněny v dovolání.

Z dovolání první žalované však nevyplývá, že by obsahovalo výtky ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř. (když možnost případné výtky ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. g/ téhož zákona dovolatelka vyloučila v doplňku dovolání obsaženém v podání ze dne 16. března 2002), přičemž existence takových vad se nepodává ani z obsahu spisu. Totéž lze říci o případných jiných vadách, které by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

Jak již bylo uvedeno, dovolatelka uplatňuje dovolací důvod ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. Přitom však odvolacímu soudu současně též obecně vytýká, že přehlédl důkazy provedené v předchozím řízení (soudem prvního stupně). Dovolací výtky žalobkyně tak dále směřují i k předpokladu naplnění dovolacího důvodu ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o. s. ř.

Podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o. s. ř. lze vytýkat pochybení ve zjištění skutkového stavu věci, které spočívá v tom, že skutkové zjištění, které bylo podkladem pro rozhodnutí odvolacího soudu, je vadné. Musí tedy jít o skutkové zjištění, na jehož základě odvolací soud věc posoudil po stránce právní, a které nemá oporu v provedeném dokazování. Jde tedy o případ, kdy nesprávné skutkové zjištění bylo příčinou nesprávného rozhodnutí. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování, jestliže výsledek hodnocení důkazů soudem neodpovídá ustanovení § 132 o. s. ř., protože soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo z přednesu účastníků nevyplývaly nebo ani jinak nevyšly za řízení najevo, nebo jestliže soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány, resp. vyšly za řízení najevo, nebo v hodnocení důkazů popřípadě poznatků, které vplynuly z přednesů účastníků, nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, eventuálně věrohodnosti, je logický rozpor, nebo konečně jestliže výsledek hodnocení důkazů neodpovídá tomu, co mělo být zjištěno způsobem, vyplývajícím z ustanovení § 133

až 135 o. s. ř. Skutkové zjištění pak nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného, resp. procesního práva.

Dovolatelka ve svém dovolání ovšem neuvádí v podstatě nic, co by mohlo odůvodňovat její případnou výtku, že rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Především není možno s přihlédnutím k obsahu dovolání učinit případný závěr, že toto rozhodnutí je poznamenáno eventuálním pochybením ve zjištění skutkového stavu věci, které by spočívalo v tom, že skutkové zjištění, které bylo podkladem pro rozhodnutí odvolacího soudu, je vadné. Dovolatelka se totiž ve svém dovolání v této souvislosti zaměřuje převážně na ozřejmění pohnutek, které jí vedly ke koupi spoluvlastnických podílů na dotčených nemovitostech, zabývá se zčásti i vztahy mezi ní a žalobcem, i vztahem žalobce k předmětným nemovitostem. Je ovšem skutečností, že tyto okolnosti nebyly určujícími pro odvolací soud, pokud na základě konkrétních skutkových zjištění věc posoudil po stránce právní. Z uvedeného důvodu proto není naplněn dovolací důvod ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o. s. ř.

Nesprávným právním posouzením věci ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. je pak omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav. O nesprávnou aplikaci právních předpisů se jedná tehdy, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo soud aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil. Nesprávné právní posouzení může být způsobilým dovolacím důvodem jen tehdy, bylo-li toto posouzení rozhodující pro výrok rozhodnutí odvolacího soudu.

V daném případě - jak již bylo zmíněno výše - odvolací soud za základ svého rozhodnutí vzal zjištění, že pro dodržení zákonného předkupního práva spoluvlastníků dotčené nemovitosti by musela být příslušná nabídka učiněna písemnou formou. Zde však poté, co žalovaní 2. a 3. snížili předpokládanou kupní cenu na 320.000,- Kč, nebyl žalobce o této nabídce písemně informován, ale pouze telefonicky, resp. ústně. Přitom porušením předkupního práva je i případ, kdy nabídka nebyla učiněna ve formě, kterou zákon vyžaduje, popřípadě i tehdy, byla-li koupě nabídnuta za cenu vyšší, než za jakou věc byla převedena na nového nabyvatele, nebo byla-li převedena za podmínek výhodnějších oproti nabídce. Právní účinky dovolání se neplatnosti právního úkonu ve smyslu ustanovení § 40a o. z. ze strany žalobce proto nastaly dojitím tohoto právního úkonu žalovaným. Skutečností současně ovšem je, že dovolatelka svým dovoláním tyto závěry, jinak odpovídající ustanovení 140 o. z. ve spojení s § 605 téhož zákona, nezpochybnuje. Jde zejména o tu skutečnost, že podle ustanovení § 605 věta třetí o. z. musí být nabídka vykonána ohlášením všech podmínek, přičemž jde-li o nemovitosti, musí být tato nabídka písemná.

Pro úplnost je nutno současně poznamenat, že dovolatelka ve svém dovolání fakticky odůvodnila pouze dovolací důvod ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o. s. ř., avšak ve skutečnosti nikterak nerozvedla a neprecizovala odkaz na dovolací důvod ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) téhož zákona. Protože je dovolací soud vázán, jak již bylo naznačeno, obsahem podaného dovolání, nejsou dány předpoklady k případnému posouzení napadeného rozhodnutí jako nesprávného.

Jestliže tedy z hlediska výtek dovolatelky obsažených v jejím dovolání nelze dovést, že by soud druhého stupně věc neposoudil správně, proto za situace, kdy je dovolací soud vázán obsahem

podaného dovolání, bylo třeba, aby z tohoto důvodu klasifikoval napadený rozsudek odvolacího soudu jako správný (§ 243b odst. 1 o. s. ř.). Proto dovolání žalobkyně zamítl. Rozhodoval přitom bez jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)